REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 201. Brașov, Miercuri 12 (25) Septemvrie 1907.

Serbările Asociațiunei.

Adunările generale ale „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român" au fost considerate totdeauna de adevărate serbători naționale. Mai totdeauna ele au întrunit un public număros, dornic a contribui din toate puterile la promovarea cauzei noastre culturale și a se inspira și încuraja prin convenire frățească în lupta ce avem să o purtăm pentru păstrarea naționalității noastre. Rezultatele lucrărilor acestor adunări se așteptau cu nerăbdare în toate părțile, deoarece interesul pentru bunul mers al Asociațiunei se privea cu drept cuvânt ca un barometru al interesului general pentru cauzele naționale românești.

Dacă însă în deobște mersul adunărilor, despre care e vorba, se urmăria cu interes din partea publicului nostru, în anul acesta interesul acesta trebuia să se potențeze și mai mult, în vederea pedecilor din ce în ce mai mari, ce ni-se pun în calea înaintării noastre culturale.

In toate părțile țării ori și ce om cu simț a trebuit să-și pună în zilele din urmă întrebarea: Cum a succes oare adunarea generală a Asociațiunei, ținută de astădată în Bistrița, și ce s'a lucrat la această adunare? Dovedit'a oare publicul nostru, că este conștiu de gravitatea situațiunei, în care ne aflăm de prezent, și este el capabil de jertfe și de însuflețirea, ce se cer dela el în împrejurările grele, prin care trecem?

Iată întrebarea, ce ni-am pus-o și noi, așteptând cu nerăbdare informațiuni din vechiul oraș de către granița Bucovinei. Acum, după-ce am primit aceste informațiuni, constatăm cu plăcere, că așteptările noastre nu au fost înșelate, că adunarea dela Bistrița a întrunit un public frumos și număros, că lucrările ei au fost urmărite cu cel mai viu interes din partea celor de față, că vorbirile ținute au fost la înălțime, dând îndrumări practice poporului nostru, îndreptându-l și îmbărbătându-l în lupta grea, ce are să o poarte, că interesul și entuziasmul nu au rămas mărginite numai la cărturari, ci au aflat răsunet și în massele cele mari ale poporului, că rezultatul material în favorul Asociațiunei încă este cât se poate de mulțămitor, — cu un cuvânt: că *adunarea generală dela Bistrița se poate socotì între adunările cele mai reușite ale Asociațiunii.*

Constatările acestea ne umplu sufletul de bucurie și ne încurajează în lupta grea, ce avem să o purtăm, făcându-ne să sperăm, că o vom duce la bun rezultat.

Poporul nostru nu-și uită de sine, ci este gata, acum mai mult decât ori și când, să facă toate jertfele pentru apărarea limbei, literaturei și în genere a culturii și a vieții sale naționale. Pe calea aceasta suntem siguri, că vom ajunge de bună samă la isbânda dorită.

Lăsăm acum să urmeze informațiunile despre cele petrecute la adunarea dela Bistrița și la serbările împreunate cu această adunare, informațiuni cuprinse în următoarele două corespondențe.

* * *

Bistrița, 10/23 Sept. 1907.

Serbările Asociațiunei, cari s'au terminat aseară, sau mai bine zicând, azi dimineață în zorile zilei, au succes în chipul cel mai strălucit, mulțămită ospitalității fraților Bistrițeni și cu deosebire măsurilor înțelepte luate de comitetul de primire, în frunte cu neobositul director al despărțământului *Dr. Gavril Tripon.*

Dragostea frățească, cu care au așteptat Bistrițenii pe oaspeții lor din toate părțile țării, a eșit la iveală încă Vineri la călduroasa primire a membrilor comitetului central și a celorlalți membri ai Asociațiunei, cari iau însoțit, dându-i-se espresiune în cuvintele calde ale părintelui protopop *Gherasim Domide.* Căldura aceasta, manifestată dela început, a cucerit pe toți oaspeții și a stăpânit toate festivitățile până la sfârșit. Ea s'a desvoltat și mai mult la *sara de cunoștință*, ținută în vasta sală a localului Reuniunei meseriașilor sași din Bistrița, când din nou oaspeții au fost salutați, de astă-dată prin graiul elocuent al d-lui Gavr. Tripon, căruia i-a răspuns în cuvinte bine simțite membrul comitetului central, asesorul consistorial *Nicolae Ivan.*

Ziua de *Sâmbătă*, prima zi a adunării, a fost o adevărată zi împărătească. Incă de dimineață se vedeau furnicând pe stradele de obiceiŭ liniștite ale orașului o mulțime de Români de toate-stările și din toate părțile: săteni și orășeni, bărbați și femei. La 9 oare a. m. spațioasa biserică română gr. cat., cumpărată dela călugării minoriți, era înțesată de public. Serviciul dumnezeesc era condus de mai mulți preoți în frunte cu vicariul Năsăudului, cântările liturgice erau executate de un cor mixt destul de bun, băncile — căci mobiliarul bisericei a rămas de la catolici — erau ocupate de un public ales, iar restul bisericei de număros și frumos popor în haine de sărbătoare. In banca primă din dreapta ocupa loc vrednicul fruntaș național *George Pop de Băsești*, lângă care se așeză și vicepreședintele Asociațiunei, care avea să conducă adunarea.

După ce se sfârși sf Liturghie, sau cum se zice aici, după obiceiul catolic »missa«, se celebrà un scurt parastas pentru sufletele membrilor răposați și a întemeietorilor Asociațiunei, apoi părintele *Gher. Domide* se urcà pe amvon și rostì o frumoasă predică, vorbind mai întâi despre sărbătoarea Nașterii Prea curatei Fecioare Maria și apoi despre însemnătatea Asociațiunei.

Cu sufletele înălțate părăsirăm cu toții lăcașul dumnezeesc și apoi ne îndreptarăm spre învecinata sală a comitatului, unde avea să se deshidă adunarea. In câteva minute spațioasa sală, intrarea și treptele se umplură de public; ba o parte mare de popor, neaflând loc în sală și pe trepte, trebui să rămână afară înaintea edificiului. La oarele 11 membrii comitetului în frunte cu vice președintele *A. Bârseanu*, intrară în sală și ocupară locurile destinate pe estradă. Nu mult după dânșii se iviră comitele suprem contele *Lazar* și vice-comitele comitatului Bistrița-Năsăud, d-l *Lani* însoțiți de mai mulți oficiali, și ocupară deasemenea loc pe estradă.

La $11^1/_4$ vice-președ. *A. Bârseanu* deschise adunarea printr'o vorbire mai desvoltată, în care arătà însemnătatea culturei naționale și îndemnà, pe cei de față și pe întreg publicul român, să sprijinească Asociațiunea. (Discursul d-lui v.-preșd. A. Bârseanu îl vom publica în numărul poporal de Joi seara N. Red.)

După vice-președinte vorbi cu verva-i cunoscută d-l *Gavr. Tripon*, arătând rolul culturei ca înfrățitoare a indivizilor și a popoarelor și salutând în numele desp. Bistrița pe membrii Asociațiunei și pe toți oaspeții. Cuvintele călduroase și înțelepte ale inimosului fruntaș bistrițean produseră o însuflețire deosebită și fură încununate cu îndelungate aplauze.

Urmà apoi d-l *Dr. Nicolae Vecerdea*, care în cuvinte bine simțite salutà adunarea în numele Societății fondului de teatru, sora mai mică a Asociațiunei. D-l advocat și deputat *Dr. Ștefan Pop* în termini călduroși și elocuenți exprimà salutul Societății culturale române din Arad, reorganizată în timpul din urmă și menită să lucre mână în mână cu Asociațiunea.

La toți trei vorbitorii le răspunse în câte-va cuvinte *vice-președintele*, arătând legăturile, ce trebue să existe între societățile culturale românești.

Urmà apoi prezentarea raportului general al Comitetului, alegerea diferitelor comisiuni și înscrierea delegaților trimiși din diferitele despărțăminte. Fiind timpul înaintat, ședința se încheià, amânându-se pentru a doua zi citirea disertațiunei d-lui profesor *Dr. N. Bălan* din Sibiiu »Despre religiune și cultură«.

La 1 p. m. *masă festivă* în sala dela »Gewerbeverein«. Trei mese lungi cu vre-o 3—400 meseni, în frunte cu membrii comitetului, primarul orașului, proto-notarul comitatens *Dr. L. Scridon*, badea George (d-l G. Pop de Băsești), d-na și d-l Francisc *Hossu-Longin*, d-na *Erdelyi*, vicariul *Radu* dela Hațeg etc. etc. Toaste: Pentru Maj. Sa, pentru membrii Comitetului central, pentru funcționarii administrativi și comunali de față, pentru oaspeți. Au răspuns: primarul orașului nemțește, apoi d-l N. Ivan din partea Comitetului și d-l Oct. Tăslăuanu din partea oaspeților. Afară de toastele oficioase, venerabilul badea George a rostit câte-va călduroase cuvinte către »nepoți și nepoate«, îndemnându-i la bună înțelegere și la lucrare frățească spre binele neamului întreg. Un torent de aplauze acoperì cuvintele părintești ale venerabilului bătrân, a cărui înfățișare e o podoabă pentru adunările Asociațiunei.

După terminarea banchetului, pe la oarele 4 p. m. toți mesenii se îndreptară prin parcul orășenesc la locul de exercițiu al pompierilor, unde se adunase o mare de popor, doritori să vadă *jocurile Călușerilor* instruați de d-l învățător *Teodor Bogdan* și alte grupe de jucători săteni. Călușerii în frunte cu vătaful lor se arătară însoțiți de muzică și defilară, îmbrăcați în frumoase costume naționale, doi câte doi, oprindu-se apoi în fața vice-președintelui și adresând oaspeților câteva cuvinte de salutare. Vice-președ. le mulțămi, îndemnându-i să-și păstreze limba, portul și obiceiurile.

Jocul călușerilor (Romanul sau Călușerul și Bătuta) au fost admirabile și au stors admirațiunea și aplauzele tuturora. Mai puțin efect a făcut »Romana« executată de mai multe părechi dintr'un sat învecinat. — După petrecerea poporală se împărți printre poporeni prin d-l advocat *Dr. Victor Onișor* un număr însemnat de broșuri poporale din biblioteca »Asociațiunei« și numeri din »Țara noastră« trimiși anume de Comitetul central. Petrecerea poporală se continuà apoi până noaptea târziu la restaurantul și grădina »Zum Bombardir«.

Seara *teatru* cu trupa d-lui Zaharia Bârsan. S'au jucat piesele »Noaptea din Octombre«, trad. din Alfred de Musset, drama »Instinctul« și comedia »Cânele și pisica«, ambele traduse din franțuzește, și s'a declamat »Clăcașii« de Oct. Goga. Alegerea pieselor n'a fost norocoasă, mai cu seamă având în vedere publicul de pe galerie. Jocul actorilor, cu deosebire al d-nei și d-lui Z. Bârsan, a fost excelent, în scena finală din »Instinctul« chiar sguduitor. Dar ce folos, dacă chiar la scenele cele mai dramatice galeria neînțelegând situația, bufnea de râs, pe când la comedie, în urma sâsâiturilor celuilalt public dela scenele dramatice, nu știa ce să mai facă: să râdă sau sa nu râdă. — Afară de aceea programul a fost și ceva cam prea încărcat.

Dar aici mă opresc, ca să nu obosesc prea mult pe cetitori.

Pentru mulțămirea curiozității adaug numai atât, că *alegerea noului Comitet central* s'a făcut eri în cea mai bună înțelegere, alegându-se la propunerea comisiunei de candidare, reprezentată prin d-nul Dr. N. Vecerdea, tot membrii cei vechi ai Comitetului cu o singură excepțiune, și alegându-se ca membri ordinari noi d-nii secretari *Oct. Goga* și *Oct. Tăslăuanu. Încassări* s'au făcut în sumă de aproape *3000 coroane.* Intre *hotărârile adunării* este și aceea *de a se ajuta școalele poporale*, între marginile posibilității.

O idee fericită a fost întocmirea unei mici, dar drăgălașe *expoziții de lucruri de mână femeești*, executate de țărance române, expoziție pusă la cale de »Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei«, în frunte cu stimabilele doamne *Elena Hosszu-Longin* și d-na *Dr. Erdelyi.* Scopul Reuniunei este de o parte, ca să păstreze portul național, iar de altă parte ca să dea de lucru țărancelor noastre. Numitele doamne au de gând, ca pe viitor să întocmească asemenea expoziții la toate adunările generale ale Asociațiunei, completând tot mai mult numărul obiectelor expuse, cu ajutorul celorlalte Reuniuni de femei, ce le avem. O idee cât se poate de fericită, care nu se poate lăuda în de ajuns.

Despre ziua a doua a adunării, despre conferințe și despre concert — în numărul viitor.

Coresp.

*

Bistrița, la 21 Sept.

După cum v'am anunțat în scrisoarea precedentă la 8 oare s'a ținut »sara de cunoștință« în spațioasa sală dela »Gewerbeverein«, luând parte o mulțime de domni, doamne și domnișoare din loc și depărtări. sosiți cu trenul, cu automobile și cu trăsuri.

Buna dispoziție a durat tot timpul, delectați fiind și de arcușul lui Criștof și de cântecele frumoase a lui Badea George lăutarul. S'au ridicat toaste însuflețite de Dr. G. Tripon, salutând comitetul și oaspeții; Nicolae Ivan asesor, ridică pocalul închinând în sănătatea Bistrițenilor și al fruntașilor din jur, iar la urmă Dr. Ioan P. Oltean în numele tinerimei salută pe pionerii și stindardarii culturei românești.

După serviciul divin săvârșit de vicarii Dr. I. *Radu*, Ciril *Deac*, protopopul *Domide*, încunjurați de mai mulți preoți, la liturgie dând răspunsurile corul poporal din Bistrița, și după ascultarea instructivei predici ocazionale rostită cu multă căldură și pricepere, a urmat astăzi, Sâmbătă,

Ședința I.

care s'a ținut în sala festivă dela comitat. De față erau între alții și deputații: Mihali, Vaida, Dr. St. C. Pop, apoi George Pop de Băsesci, fișpanul și vicešpanul din loc și alte mai multe notabilități streine, apoi protopopi, advocați, medici, preoți, învățători, doamne, domnișoare și popor din loc și depărtări.

Vicepreședintele Andrei *Bârsean*, cetește un frumos discurs, răsplătit fiind prin nenumărate strigări de »să trăiască«.

Dr. G. *Tripon* în numele despărțământului Bistriței și al Bistrițenilor salută cu multa căldură și sentiment pe mama Asociațiune. Oratorul a fost viu aplaudat.

După aceea d-l Dr. N. *Vecerdea* în numele Fondului de teatru, salută pe Asociațiunea soră.

La urmă cu multă căldură românească vorbește electricizând întreg publicul, d-l Stef. C. *Pop*, deputat dietal salutând în numele Asociațiunei aradane, pe sora mai bătrână, pe Asociațiunea, ce azi își ține adunarea.

V.-președintele în termini avântați exprimă în numele Asociațiunei cele mai calde mulțămiri oratorilor și societăților pe cari le reprezintă.

După aceea urmează esmiterea comisiunilor, propunându-se în

Comisiunea pentru examinarea raportului general d-nii: George Pop de Băsesci, Dr. Mihali, G. Domide, Dr. N. Vecerdea, Dr. V. Onişor;

pentru cenzurarea socotelilor şi a proiectului de budget d nii: Val. Poruţiu, Dr. Al. Vaida, Gr. Pletos.

pentru înscrierea de membrii noi: Elisău Dan, Dr. Pahone, Dr. Iulian Pop, Ioan Păcurariu, M. Şirlincan.

In comisiunea de candidare se aleg d-nii G. Pop de Băseşti, G. Şagău, Dr. G. Tripon, Stef. C. Pop, Dr. N. Vecerdea.

Fiind timpul înaintat, conferinţa anunţată nu s'a ţinut şi şedinţa I. s'a ridicat, urmând banchetul.

— *tab.* —

Din raportul comitetului »Asociaţiunii«

presentat adunării generale convocate la Bistriţa în 21 şi 22 Septembre.

Raportul spune că în cursul anului trecut (1906—7) Asociaţiunea şi-a dat silinţa să realiseze mai cu dinadinsul partea cea mai importantă din programul ei cuprins în statute, anume: *cultura poporului român*, — îndreptându-şi privirile spre pătura largă a ţărănimii, apoi continuă aşa:

Conform hotărarii comitetului central din anul trecut, la 1 Ianuarie 1907 s'a pornit revista poporală »Ţara noastră«. In cel dintâiu număr al ei se spune: »Să dăm ţăranului o gazetă cuminte şi cinstită. Aceasta e o mare şi neapărată trebuinţă a vremii. O gazetă ridică punte între suflete cărturarilor şi ale ţăranilor, cari o slovenesc Dumineca pe genunchi. Din rândurile unei gazete se desluşesc sfaturi şi îndemnuri nouă, se trezesc aducerile aminte ale unui trecut care trebue să trăiască în suflete, se desface glasul de povaţă al trebuinţelor zilnice şi se vesteşte chemarea la muncă în aşteptarea zilelor de mâne«. Asupra importanţei şi trebuinţei unei asemenea reviste, care să înţeleagă şi să caute împlinirea nevoilor şi aşteptărilor ţărănimii noastre, credem că nu e de lipsă să mai zăbovim. Vrem să insistăm însă asupra unei desamăgiri de care, durere, am avut parte. Revista, cu toate intenţiile ei bune, n'a găsit în public sprijinul moral şi material aşteptat. Dela apariţie şi până astăzi s'a luptat cu mari greutăţi atât în redactarea, cât şi în răspândirea ei. Secţiunile ştiinţifice-literare i-au dat prea puţină atenţiune, aşa încât redactarea ei a căzut în sarcina membrilor biroului, iar cele mai multe dintre despărţăminte au dovedit o indiferenţă regretabilă în răspândirea ei, deşi la o bună parte dintre ele li-s'au trimis gratuit câte zece exemplare. O dare de seamă mai amănunţită asupra revistei se găseşte in raportul secretarului literar către şedinţa plenară a secţiunilor ştiinţifice-literare.

Cu toate greutăţile de cari s'a izbit, e incontestabil că revista a umplut o lacună simţită în activitatea de până acum a Asociaţiunii. Angajamentele luate, în acest an, de secţiunile ştiinţifice şi literare pentru sprijinirea ei morală, precum şi interesul crescând al despărţămintelor pentru susţinerea ei materială, ne îndreptăţesc să sperăm că în viitor va corăspunde tot mai mult aşteptărilor.

Alte mijloace pentru răspândirea învăţăturii în popor, întrebuinţate de instituţiunea noastră, sunt prelegerile şi bibliotecile poporale. In cursul anului de faţă mai ales prelegerile au luat un avânt îmbucurător. In 14 despărţăminte s'a început o adevărată întrecere între cărturari în a se pogorî în mijlocul poporului dela sate şi în a-i da tot felul de poveţe folositoare. Aceste prelegeri câştigă din ce în ce o însemnătate tot mai mare, prin faptul că urmăresc scopuri practice, dând ţăranilor sfaturi în toate ramurile agriculturii, îndemnându-i să-şi creeze nouă izvoare de venit, prin îmbrăţişarea unor ocupaţiuni străine de majoritatea lor, d. ex. stupărit, mătăsărit, etc. sau prin perfecţionarea celor cunoscute, prin adoptarea maşinilor şi prin o cultivare raţională a pământului. In mai toate despărţămintele, în cari se ţin prelegeri, se vorbeşte poporului despre însoţiri, arătându-i-se importanţa acestora şi dându-i-se îndrumări practice cum să le înfiinţeze. Sunt cazuri sporadice, în cari sămânţa cuvântului şi-a îndemnurilor au dat roade. Aşa în Dobra şi Valea Bârgăului s'au înfiinţat două însoţiri, iar în alte părţi sunt pe cale de a se înfiinţa.

În ce priveşte bibliotecile poporale ale Asociaţiunii, amintim că în cursul anului trecut s'au distribuit 5548 de broşuri şi volume la despărţăminte, ca să facă începuturile de biblioteci sau să le completeze pe cele existente. Secţiunile ştiinţificeliterare şi-au luat angajamente ca în viitor să publice un număr mai mare de broşuri în biblioteca existentă a Asociaţiunii. Tot aici se vor publica şi prelegeri economice model, precum şi un tratat »Despre tovărăşii«, în care se vor da îndrumări practice pentru înfiinţarea lor şi modele de statute pentru diferite tovărăşi.

Cu aceste mijloace sperăm că vom putea străbate, încetul cu încetul, în conştiinţa poporului, împretinindu-l cu instituţiunea noastră şi învăţându-l la o interpretare mai conştientă şi mai deamnă a vieţii. O asemenea operă cere însă timp şi jerte!

Dar ar fi o greşală din partea noastră, dacă ne am margini la aceste probleme de răspândire a culturii în popor. Asociaţiunea e datoare să îmbrăţişeze vieaţa culturală a poporului românesc în totalitatea ei, să se intereseze deopotrivă şi de înaintarea culturală a cărturărimii. E ştiut că progresul cultural al unui popor nu se poate săvârşi numai prin popularizarea cunoştinţelor. Aceasta e numai un mijloc pentru a înlesni evoluţia poporului întreg, ridicând nivoul cultural al masselor. De aceea Asociaţiunea va trebui să continue opera începută pentru cultivarea cărturărimii, fără să-şi dea atribuţia de protectoare a ştiinţei şi literelor române.

In centrele despărţămintelor cu un număr mai mare de intelectuali vor trebui să se ţină şi prelegeri cu subiecte, cari privesc din un punct de vedere mai înalt problemele culturale şi economice ale neamului nostru. In despărţămintele Clujului şi al Sibiiului s'au făcut asemenea începuturi.

Tot în vederea acestui scop s'au luat mai multe hotărâri de către secţiunile ştiinţifice literare ale Asociaţiunii şi anume: votarea unui ajutor pentru a se adună documentele şi scrisorile privitoare la trecutul nostru; adunarea nomenclaturei poporale relative la car, plug şi războiul de ţesut; tipărirea unui dicţionar al localităţilor cu poporaţiunea română de pe teritorul regatului ungar; reînfiinţarea părţii ştiinţifice-literare a revistei »Transilvania« înfiinţarea unei biblioteci pentru tineretul din şcoale; — ne mai amintind şi alte probleme de cari s'au ocupat secţiunile în trecut.

O asemenea activitate va întregi şi întări munca culturală de popularizare desfăşurată de Asociaţiune.

Chestia cvotei. Ziarul »Hetfői Hirlap« publică un interview cu Max Falk asupra chestiunei cvotei. Chestiunea aceasta, a zis Max Falk, nu stă în nici o legătură cu pactul. Legea pactului fixează în mod precis decisiunea în chestiunea cvotei şi anume prin ambele deputaţiuni regnicolare. Nu înţelege, pentru ce guvernul nu s'a provocat la lege şi nu a declarat guvernului austriac, că chestiunea cvotei nu poate fi adusă în nici o legătură cu pactul. Asupra cvotei au să decidă ambele deputaţiuni regnicolare. In stadiul actual guvernele n'au nimic de-a face cu cvota. O urcare a cvotei este astăzi imposibilă. Opinia publică n'are să se mulţumească cu urcarea cvotei numai pe motiv, că Austria doreşte aceasta. De altfel chestia cvotei nu este atât de importantă. O urcare moderată s'ar putea concede, pentru a se ajunge odată la o înţelegere. Chestiuni, cari nu stau în legătură cu cvota au produs însă situaţii atât de agitate, cari îngreunează încheierea unui pact mulţumitor. Max Falk e de părere că guvernului îi va succede să delăture pedecile.

Agitaţia socialiştilor. Socialiştii au ţinut Duminecă în Budapesta 15 adunări, în cari au decis să înceteze munca în ziua de 10 Octomvrie. După o telegramă mai nouă, guvernul va lua dispoziţiuni, ca în casul când lucrătorii dela căile ferate, dela uzinele electrice şi dela alte etablismente mari vor înceta lucrul, ei să fie înlocuiţi prin miliţie.

Un convent evangelic contra legii lui Apponyi. Conventul districtului montan al bisericei evangelice A. B. din Ungaria a enunţat în şedinţa sa ţinută Vinerea trecută, la propunerea comisiunei şcolare, că articolul de lege 27 din anul 1907, referitor la şcoalele confesionale, stă în contrazicere cu autonomia bisericei ev. Din causa aceasta se învită conventul general, ca să provoace o revisuire a acestei legi.

Cam târziu!

Un manifest al clubului român din dieta Bucovinei. Luni, în 16 Septemvrie a. c., scrie »Voinţa Poporului« din Cernăuţi, au ţinut toţi deputaţii români un sfat temeinic asupra situaţiei politice. La acest sfat au fost de faţă următorii deputaţi: Arch. M. Calinescu, consil. consist. D. cav. de Bejan, prof. Dr. I. cav. de Volcinschi, Dr. Aurel de Onciul, Alex. Buburuzan, Dr. Florea Lupu, Dr. Alex. Baron Hormuzaki, Teof. Simionovici şi Tit. cav. de Onciul. Deputaţii Tudor de Flondor a scuzat absenţa sa prin întimpinarea societăţii corale »Carmen«, ear dep. Const. Popovici a luat concediu pe 10 zile din cauza unui morb grav în familie. După o temeinică desbatere a situaţiunii politice, toţi deputaţii români au votat unanim următorul manifest:

»Faţă de situaţia politică schimbată toţi deputaţii români din dietă s'au întrunit într'un sfat comun. La prilejul acesta ei au constatat, că vechea legătură a majorităţii a încetat. Deputaţii români s'au împreunat într'un club român, compus din grupul conservator şi din grupul democratic. In toate afacerile naţionale clubul va proceda solidar. In afacerile economice fiecare grup are mână liberă. Cu celelalte grupuri din dietă, clubul român va căuta să îndrumeze relaţiuni cât se poate de bune. Clubul român condamnă scisiunea între Românii din ţară, provocată de ziarul »Apărarea Naţională«.

Clubul român s'a constituit apoi în modul următor: Preşedinte: Cons. consist. Dionis cav. de Bejan; I. Vicepreşedinte: Dr. Aurel cav. de Onciul: II. Vicepreşedinte: Dr. Alexandru Baron Hormuzachi; Secretar: Tit cav. de Onciul.

Omagiu pentru România. O telegramă particulară din Sofia anunţă că pentru a pune capăt comentariilor asupra neparticipărei României la festivităţile din Bulgaria, presa oficioasă declară că Bulgaria datoreşte şi României mulţumiri pentru liberarea sa de sub jugul turcesc şi că pentru aceasta va organiza festivităţi speciale la Poradim şi Griviţa. Data acestor festivităţi, însă nu e încă fixată.

Cronica din afară.

Situaţia în Maroc. Se comunică din Casablanca că locuitorii, printre cari sunt şi mahometani, au început să se înapoeze în oraş. Căpitanul portului a fost reintegrat în funcţiune, ceea-ce a făcut o bună impresie asupra populaţiunei, care vede că liniştea se restabileşte.

Generalul Drude telegrafiază cu data de Duminecă că a părăsit Sâmbătă Casablanca la oarele 4 dimineaţa, pentru a se îndrepta spre trupele lui Sidi Brahim, pe care le-a împrăştiat, dând foc lagărului acestuia. Căldura prea mare a făcut ca mersul să fie imposibil, totuşi trupele franceze au dat dovadă de mare rezistenţă şi au parcurs 40 de kilometri într'o zi. Ele au avut numai un soldat mort şi 5 răniţi, printre care se afla şi un locotenent.

Depeşile oficiale franceze semnalează că triburile, cari au manifestat în ultimele zile intenţiunea de a se supune, au renunţat la ea. Ei credeau că Mulay Hafid se apropie cu o puternică armată şi sperau să se unească cu dânsa contra francezilor. Se crede că sosirea lui Mulay Hafid va schimba simţitor situaţia. Ministrul Clemenceau, întrebat asupra situaţiunei, a zis că speră că rezultatul dobândit dela întrevederea generalului Drude cu Sidi Brahim, va fi întinderea cercului de linişte în jurul oraşului Casablanca.

O scrisoare a lui Mulay Hafid, primită Sâmbătă dimineaţa de către diferitele legaţiuni, zice că acesta a însărcinat pe Siabdelkebir, ministrul afacerilor străine, să facă demersuri pentru ca să fie recunoscut de puterile europene. Mulay Hafid

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Despre pesimism.

Viaţa e plină de rele şi suferinţe. Cu toate acestea oamenii totdeauna au ţinut şi ţin la viaţă ca la cel mai mare bine. Insă, între popoarele culte s'au aflat totdeauna şi oameni, cari văd viaţa în colori mai negre decât alţii şi măresc peste măsură partea ei dureroasă.

Literatura fiecărui popor îşi are paginile sale pesimiste. Evreii, renumiţi din vechime pentru simţul plăcerii de viaţă, au avut pe Iob şi eclesiastul lui Solomon, al cărui pesimism, ce e drept, nu desminte caracterul naţional al judaismului. Pentru Iob, problema răului nu stă în faptul, că viaţa ar fi lipsită de adevărate bunuri şi bucurii, ci în nedreptatea cu care ele sunt împărţite. Fiul lui David, după o viaţă bogată de mărire şi de plăceri până la desfrâu, exclamă, în eclesiastul, că »toate sunt deşertăciune«; dar n'are nici un cuvânt de resemnare sau de renunţare la viaţă. Din contră, el povăţueşte pe omul tânăr, să-şi mănânce mulţumit pânea, să-şi bea vinul său şi să se bucure de plăcerile căsătoriei cu femeia sa; să muncească, căci munca măreşte pofta şi face repausul dulce, însă nu mult, căci o mână de repaus e mai bună decât două de osteneală; iar când moare, nu poate lua nimic cu sine, şi cei ce rămân, nu se gândesc la el.

La nici un popor plăcerea de a trăi şi aspiraţiunea la fericire în această lume nu se găseşte mai vie şi mai frumos exprimată decât la Grecii antici. Caracteristice pentru modul de vedere, care domina viaţa celor vechi, sunt vorbele lui Achile în infern, prin care răspundea mângăerilor lui Ulisse: »Nu căuta să mă mângăi de moartea mea, nobile Ulisse; aş vrea mai bine să lucrez, ca un simbriaş, ogorul unui om sărac, decât să domnesc aci peste mulţimea umbrelor«. Aceeaşi aspiraţiune se vede la Romani, însă înnobilată prin espansivitatea sa; căci idealul vieţii pentru Roman era tot fericirea şi mărirea patriei. Cu toate acestea şi Romanii şi Grecii şi-au avut pesimiştii lor. Lucreţiu, cântăreţul epicurismului, a terminat prin a osândi viaţa, când nu mai găsea plăceri într'însa; Hegerias, filosof al şcoalei cirenaice, pe la începutul veacului al III-lea a. cr., predica în Alexandria cu atâta elocuenţă şi putere de convingere învăţătura despre neînsemnătatea şi suferinţele vieţii, încât regele Ptolomeu s'a văzut silit a-i închide şcoala, ca să nu mai răspândească sinuciderea. Chiar în poeţii cei mari ai Grecilor, cari exprimă cu atâta perfecţiune idealul de frumuseţă şi de fericire al poporului elin, se găsesc pasage pline de pesimism. »Cea mai bună soartă-i a nu se naşte« zice Sofocle în corul tragediei sale, *Oedip la Colonos*; »şi a doua, că îndată născuţi, să ne întoarcem acolo, de unde am venit«. Aceeaşi idee se află la Hesiod. Şi o altă maximă veche zice: »Moare tînăr acela, pe care-l iubesc zeii«.

Pesimiste în deplinul înţeles al cuvântului sunt din vechime numai religiunile Indiei şi, în urma lor, Creştinismul, mai ales înainte de reformaţiune. Dar pesimismul acestora îşi are originea în decadenţa şi adânca corupţiune morală a societăţii, în care s'au născut. Atât în India, patria bramanismului şi budhaismului, cât şi pe urmă în imperiul roman, erau de o parte clasele domnitoare, cari prin tiranie şi despoiere îngrămădiră în mânile lor toate drepturile şi bogăţiile şi, prin luxul şi desfrânările lor nebune, ajunseră la desgustul de viaţă, se îmbolnăviră ca la o masă bogată şi luxoasă lacomul, care nu se ştie înfrâna. De altă parte erau clasele de jos ale poporului cari, supte până la măduvă de asupritorii lor şi neavând altă cale de mântuire din mizeria, în care le afundase îndoitul jug al despotismului şi al superstiţiunii, cu braţele deschise şi cu sufletul însetat de bine şi de dreptate primiră doctrina lui Budha în India şi, mai târziu evanghelia lui Christ în imperiul roman, cari proclamau egalitatea între toţi oamenii şi celor apăsaţi le promiteau dreptatea şi fericirea dorită în altă lume. Pentrucă e de observat, că poporul şi în general oamenii în stare normală şi deprinşi cu munca, care ţine pe om sănătos trupeşte şi sufleteşte, nici odată nu devin pesimişti în înţelesul propriu al acestui cuvânt. Nu, poporul muncitor nu vede lumea sub colorile trandafirii ale unui optimist leibniţian. Aceasta o probează multe din proverbele sale, cari esprimă înţelepciunea lui practică. Din contră, el vorbeşte de binele şi norocul, ce 'i se întâmplă, cu neîncredere şi cu un fel de frică tainică, »să nu grăiască într'un ceas rău«; ca şi cum ar şti, că norocul şi fericirea nu sunt cuprinse în planul lumei şi în mersul general al lucrurilor. Dar ori cât de rea, el nu renunţă la viaţa actuală, decât în schimb pentru altă viaţă mai bună. Şi creştinismul n'ar fi putut prinde rădăcini, dacă Christ n'ar fi predicat poporului, că împărăţia lui nu e din lumea aceasta, că nu pre pământ, ci în cer vor afla cei drepţi răsplata lor. Şi desigur, acelaş înţeles îl are nirvana pentru popoarele budhiste, ori cum ar fi înţeles Budha acest cuvânt şi ori cum l-ar explica erudiţii. Adevăratul pesimism, care stă în negaţiunea oricărui bine şi, deci, în tendinţa de a ajunge prin ascetism la stingerea totală şi universală a vieţii, ca a unei amăgiri sau iluziuni deşerte şi primejdioase, un astfel de pesimism nu-şi află drum deschis decât în sufletele blazate sau obosite, în cari neactivitatea, îmbuibarea şi desfrâul, sau anumite boale, au stors puterea de viaţă, nelăsând decât oboseala şi desgustul de a trăi.

(Va urma.)

zice că a fost proclamat Sultan în virtutea legei coranice, care prevede, că în cazul când sultanul este incapabil, să fie înlocuit. Dacă puterile refuză să între în relațiuni cu dânsul, Mulay Hafid le roagă să aștepte până ce va cuceri toată țara, sau până ce toate triburile se vor uni cu dânsul, pentru a da astfel europenilor garanția liniștei.

Situația în Macedonia. O corespondență particulară din Constantinopol face cunoscut că poarta a înștiințat pe dimplomații de *darea în judecată a mitropoliților din Drama, Bitolia și Grebena*, din a căror corespondență s'a constatat, că ei întrețineau foarte întinse relațiuni cu organizatorii bandelor de antarți greci din Macedonia.

Din Salonic se anunță, că armata turcă a profanat mănăstirea sârbo-rusă Decean din Macedonia; candelele au fost sparte. S'au tras chiar focuri de pușcă în interiorul bisericei.

STIRILE ZILEI.

— 11 Septemvre v.

Excursiunea școalelor medii române din Brașov în Poiană se va face, în cas de timp favorabil poimâne, Joi.

Adunarea generală a representanței orașului Brașov se va ținea mâne, Mercuri la orele 3 p. m. în casa sfatului. La ordinea zilei sunt 27 obiecte, între cari: Mutarea locului de târg de sub »strajă« și designarea unui loc pentru zidirea edificiului comitatens.

Dela căile ferate. Cu 1 Octombrie n. întră în vigoare pe liniile căilor ferate ungare, ordinea pentru circulațiunea trenurilor în timpul ernii. Noua ordine presintă puține schimbări pe liniile ferate din Ardeal. Pe linia Budapesta (gara de ost) Cluj—Predeal și Budapesta (gara de ost) Arad—Tövis vor comunica trenurile accelerate Nr. 601 și 602 între Budapesta și Predeal până inclusive 15 Nov. n., iar începând cu ziua de 16 Nov. numai între Budapesta—Brașov. Știrea despre intercalarea unui nou tren între Sibiiu și Copșamică nu se adeverește.

Din aventurile »contesei Teleki«. Eri au fost transpuse, precum cetim în »S. D. T.«, actele procuraturei din Sibiiu judelui de instrucție Gödri. »Contesa« observă în închisoare o atitudine resignată și declară toate acusele, aduse contra ei, de nefundate. Din cercetările făcute resultă că contesa a schimbat anul acesta în Sibiiu trei locuințe, introducându-se sub trei diferite nume false în registrul de anunțare. Clientela, de care se folosea »contesa« pentru a estorca bani, era compusă în majoritate din preoți bogați români de ambele confesiuni. »S. D. T.« e informat că chiar și un episcop (?) ar fi căzut în mrejele »contesei«, ajutându o cu o sumă mai mare de bani. Contesa se află actualmente internată într'o celulă a închisorei împreună cu femeia Regine Schuster, care într'un moment de gelozie a descărcat 5 focuri de revolver asupra amantului ei. Despre cele două pretinse fiice ale »contesei«, una în etate de 4 ani, iar cealaltă în etate de 18 ani, acelaș ziar e informat, că fetița cea mai mică a fost luată în îngrijire de cătră o familie românească din Sibiiu. Fata cea mare, de care contesa se servea pentru a stoarce bani dela tineri bogați, a rămas pe drumuri fără nici o subsistență. Pe lângă aceasta nenorocita fată se află în stare binecuvântată.

Incassarea dărilor directe. Ministrul președinte Wekerle a învitat în calitate de ministru de finanțe direcțiunile financiare, ca să se folosească de mijloace mai energice pentru incassarea dărilor directe. Acum când productele câmpului au fost în mare parte valorizate, să se încaseze dările cu toate mijloacele posibile, însă »fără a periclita condițiile de existență ale cetățenilor plătitori de dare«. Cererile pentru ertarea s'au amânarea achitării dărilor, trebue resolvite fără amânare. Direcțiunile de finanțe se provoacă să raporteze despre resultatul măsurilor luate până la finea lunei Octomvrie.

O dramă familiară. In apropierea orașelului german Schoeneberg s'a petrecut Duminecă o dramă familiară, care a emoționat adânc publicul. Soția restauratorului Schiff și-a otrăvit pe cei doi copilași ai săi, unul în vârstă de 7 ani, și al doilea în vârstă de trei ani, după aceea s'a otrăvit și ea. Reîntorcându-se acasă Schiff și găsind cadavrele copiilor săi, și pe soția sa în agonie, a încercat să se sinucidă și el, dar a fost împedicat. Motivele cu au pricinuit această dramă, trebuesc căutate în marile neînțelegeri cari existau între soți.

Urmările jocului de cărți. Mai mulți flăcăi români se jucau Duminecă într'o casă particulară din comuna Poplaca în cărți pe bani. Tinărul Ioan Tanasie, năcăjit că perdu-se o sumă mai mare de bani, s'a luat la bătaie cu servitorul Ioan Opriș. In decursul învălmășelii Opriș străpunse cu un cnțit pe Tanasie, care în urma rănei primite a încetat îndată din viață. Tinărul ucigaș s'a predat însuși autorităților.

O sectă de evrei reformiști. In cercurile evreești din Londra se discută cu aprindere formarea unei noui secte reformiste de evrei, în orașul Dijon (Franța), în urma propagandei unui tînăr teologist Louis Levy. Planul de reformă al acestuia a fost expus la congresul internațional din Genua pentru progresul religiilor. Prin propaganda sa Levy a reușit să câștige mulți adepți, între cari și pe unii membri ai comunităței evreești din Paris, ca Reinach, cari au fost convinși ca să întemeieze în Paris o sinagogă modernă pe baza ideilor reformiste. Partea interesantă a acestor idei reformiste, este că după ele slujba religioasă în sinagogi să nu se facă numai Sâmbăta, ci și Dumineca, deoarece grație repausului duminecal mai multă lume poate veni la biserică în această zi pentru a asculta rugăciunile și predicele. Apoi în aceste temple moderne, evreii se poartă ca și creștinii, ascultând rugăciunile descoperiți, femeile nu sunt îndepărtate din templu, și rugăciunile nu se mai fac toate în limba ebraică, și în limbile moderne. Desigur că curentul acesta nou se va izbi de o puternică rezistentă din partea evreilor ortodoxi, dar propaganda reformistă ia din ce în ce un avânt mai puternic. Interesant e că un asemenea curent s'a produs acum 10 ani în Ungaria. In Arad se făcuse un templu, în care rugăciunile se spuneau toate în limba ungurească. Ideea n'a prins însă.

Un tânăr român, absolvent al școalei de agricultură din Lugoj, caută un post la vre-o moșie. Amănunte se pot afla la redacția »Gr. Tr.«

ULTIME STIRI.

Budapesta, 24 August. Foile ungurești publică o telegramă din Bistrița, care anunță, că în ajunul adunărei generale a societăței culturale din Bistrița, ministrul de interne al României d-l Ionel Brătianu, a fost acolo, unde s'a întâlnit cu personagii însemnate românești. Inainte de plecare, ministrul român a vizitat localitatea în interesul unor date etnografice și a dăruit 100 de lei școlarilor buni ai gimnaziului din Bistrița.

Budapesta. 24 Septemvrie. O telegramă din Bistrița cătră foile ungurești anunță că afară de ministrul de interne al României d-l Ionel Brătianu a fost și primul ministru d-l Dim. Sturdza Sâmbătă dimineața la Bistrița, sub pseudonimul inginer Goga, însoțit de un domn și o doamnă (?). Autoritățile n'au putut încă stabili cine au fost însoțitorii primului ministru. Se atribue vizitei ambilor miniștrii români, tendințe politice.

București. 24 Sept. „Dimineața“ primește știrea telegrafică că „Budapesti Hirlap“ tună și fulgeră într'un articol de fond, publicat în nrul său de azi dimineață, în chestiunea pretinsei vizite a d-lor Sturdza și Brătianu la Bistrița sub titlul „Miniștrii români la Bistrița“. In acest articol miniștrii români sunt acuzați, că ei s'au întrodus în Ungaria cu pașapoarte false (?) și că monarhia dualistă nu mai poarte tolera o astfel de agitațiune a iridentismului român. Articolul adăuge următoarele:

„Integritatea politică teritorială a regatului ungar a fost violată în mod flagrant, ne aflăm deci în fața unui delict internațional pentru a cărui răzbunare departamentul externelor va trebui să facă imediate demersuri și pentru care România va trebui să ne dea complectă satisfacție sau să dea ochi cu puterea războinică a ambelor state aliate ale Habsaurgilor“. In fine „B. H.“ amenință pe cetățenii unguri, cari se află în legătură cu miniștrii români, cu procurorii și cu codul penal.

Agram 24 Sept. Milici a propus în dieta croată în numele Croaților și a Sârbilor ca dieta să protesteze contra guvernului din Agram, că nu vrea să facă pași pentru resolvarea cestiuuei limbei, deși a promis aceasta sărbătorește. Dieta pretinde acuma resolvarea definitivă a acestei cestiuni foarte urgente.

Budapesta, 24 Septemvrie. Deputatul Vaida dezminte știrea, că ar fi fost la Agram, spre a conferi cu coaliția croată asupra unei acțiuni ce ar fi s'o întreprindă deputații naționaliști în comuniune cu deputații croați în dieta ungară.

Budapesta. 24 Septemvrie. — Agitația social-democraților pentru ziua de 10 Octomvrie i-a dimensiuni tot mai mari. Până acum 58 de orașe și localități mari au anunțat *declararea grevei pe ziua de 10 Octomvrie.* In cursul săptămânei viitoare, toate orașele și localitățile mari se vor asocia la demonstrație. După cum anunță ziarul „Budapesti Naplo“ se vor alia la demonstrația lucrătorilor și patronii de fabrici. Uniunea patronilor a hotărît a sprijini pe lucrători pentru succesul demonstrației. Fabricile vor fi închise în aceea zi, iar lucrătorii lăsați liberi. E vorba că și comercianții să i-a parte la marea demonstrație. Zilele viitoare, funcționarii comerciali vor răspândi un apel către comercianți, învitându-i ca în interesul drepturilor lor cetățenești, să închidă magazinele în ziua de 10 Octomvrie. După cum asigură „Budapesti Naplo“ comercianții se vor asocia la mișcare și cei mai mulți vor închide magazinele.

Berlin, 24 Septemvrie. La curtea din Drezda domnește mare agitație din cauză că nu s'a putut afla locul de reședință al contesei de Montignoso. Curtea din Drezda s'a adresat familiei marelui duce de Toscana, unde nu i-s'a putut da nici o informație. Se crede că contesa de Montignoso, s'a căsătorit cu artistul italian Tozzeli și încearcă să ție în secret locuința ei. După o versiune contesa de Montignoso ar fi luat'o cu sine, după alta copila ar fi rămas în Italia.

Petersburg, 24 Septemvrie. — In guvernamântul Petersburg s'au efectuat eri alegerea „oamenilor de încredere“ în vederea alegerilor pentru Dumă. N'au apărut decât 6 la sută din alegători. In toate circumscripțiile au învins candidații opoziției. In districtul Petersburg au fost aleși 7 cadeți. In 7 circumscripții alegerile nu s'au putut efectua din cauză, că n'a apărut nici un alegător. Marii proprietari au ales 38 candidați cadeți și 12 independenți. Lucrătorii din guvernamentul Petersburg au ales 14 candidați socialiști și 4 aparținând partidului stâng.

Lodz, 24 Septemvrie. Șapte lucrători și o lucrătoare din fabrica Silberstein au fost condamnați la moarte pentru asasinarea proprietarului uzinei și imediat împușcați.

Petersburg, 24 Septemvrie. Agenția Westnik telegrafiază că eri a avut loc ratificarea aranjamentului încheiat la 31 August între Rusia și Anglia cu privire la afacerile din Persia, Afganistan și Tibet.

Bibliografie.

In Tipografia „Carmen“ din Cluj a apărut partea a IV din **„Predici sau învățături“** la toate Duminecile și Sărbătorile anului culese de *Petru Maior de Dicio-Sân-Mărtin.* Editate acum prima dată de *Dr. Elie Dăianu.* Prețul 1 koroană. Toate patru părțile se pot procura și prin Librăria A. Mureșianu.

Bucolicele și Georgicele lui Vergiliu traduse de cunoscutul și apreciatul scriitor și profesor pensionar M. ***Strajanu.*** Bucuresci I. V. Socecu. Se pot procura prin librăria A. *Mureșianu.* Prețul cor. 2.60 plus 10 fil. porto.

Traducerea e făcută de un bărbat competent, din cuvînt în cuvînt și e însoțită de analisa tuturor cuvintelor cuprinse în textul latin. Elevii gimnasiali, cari au fost nevoiți până acuma a utilisa traduceri streine, de sigur se vor bucura de acéstă carte.

Atragem atențiunea cetitorilor asupra cărților de mai jos, cari se vênd cu prețuri reduse, ba chiar *numai pe jumătate, de cum s'au vêndut până acum.*

1) *Lascar Viorescu,* ***O icónă a Moldovei din 1851*** de *Wilhelm de Kotzebue.* E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstre. Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtiă de lux Prețul în loc de 4 cor., cum s'a vêndut până acum, este adĭ numai *2 cor.* + 30 banĭ porto.)

2) ***Poesii*** de *Veronica Micle,* regretată nóstră poetă. Conține 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) ***Poesii complecte*** de Carol *Scrob.* Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și poesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la *2 cor.* (+ 20 b. porto).

7) ***„Vrêi sĕ te iubéscă bărbatu?“*** Broșura cu acest titlu conține povețe practice serióse și fórte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la 20 b. (+ 5 b. porto).

4) ***Instrucțiunea gimnasticei*** în școlele de băețĭ și de fete. Cu 57 figurĭ în text, de *D. Ionescu,* profesor de gimnastică la liceul Lazăr și la școla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sêmă pentru învĕțătorĭ.

5) ***Originea monedelor*** (a banilor) de *M. C. Suțu,* o interesantă conferență ținută la Ateneul Român din Bucurescĭ. In loc de 1 leu se vinde cu 50 banĭ.

6) ***Poesii*** de *F. M. Stoenescu.* Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română și versurile sale frumóse nu au lipsă de laudă, căcĭ se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

Monologurĭ în versurĭ seria a 2-a după Auguste Vacquerie, Eugene Manuel, Uhland, Emile Goudean, E. Grenet-Dancourt și L. Ralisbonne, de Nicolae Țincu, 1 cor. plus 5 b. porto.

Diverse.

Capitalul băgat în căile ferate engleze. După statistica din 1906, prezentată amânduror camerelor engleze, lungimea liniilor de drum de fier din Regatul unit era de 23.074 mile, capitalul de 1.385.799.000 livre sterling, capitalul vărsat 1.287.375.000 Călătorii, afară de cei cu bilete pe sezon, 1.240.333,000; mărĭ. transportate 488.689.000 tone engleze. Numărul de mile făcut de trenuri, 414.217.000. Venitul brut dela călători 49.882.000 de livre, de la mărfuri 58.393.000; veniturile în total 117.242.000; cheltuelile cu exploatarea etc. 72.837.000; venitul curat 44.405.000.

Socoteala o publică »Weekly Dispatch« cu prilejul cererilor de scurtare a zilei de muncă la 8 ceasuri și sporirei salarelor cu 2 shilingi pe zi, făcute de muncitorii și slujbașii căilor ferate, în număr de 100.000. Companiile primesc în parte cererile, dar nu se știe dacă nu se va aduce chestia înaintea unui tribunal arbitral, ori dacă la 28 Octomvrie st. n. va începe greva.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

Vânzare de locuri pentru edificare.

In Noua, în locul cel mai frumos, pe lângă care se află înprejur pădurea de brad, Tranvaiul, stupinii lui Schobeln și ville de vară, **să vinde** din partea proprietarului **O. Leitinger** cu intervenirea unui notar public la fața locului din mână liberă pe calea licitațiunei:

Dumінecă la 10 oare înaintea amiazii în 6 Octombre 1907 pe baza unui plan de parcelare **38 locuri pentru edificare.**

Mărimea locului cel mai mic este: 1232 metri □. și al celui mai mare este: 3659 metri □.

Planul de parcelare și condițiunile licitațiunei să pot vedea la oarele oficioase în cancelaria lui **Dr. Carol Lurtz, notar public regesc.**

(3005,1—3.)

La Tipografia și Librăria A. MUREȘIANU Brașov,

Se pot procura

următórele cărțĭ literare dela scriitorii noștri de valóre:

	Cor.
Alexandri: „Poesii“ (30 banĭ porto)	1·50
„ „Teatru“ I, II, III à . .	1·50
„ „Proză“	1·50
Alexandrescu: „Versurĭ“	1.25
Brătescu: „Nuvele“	1·50
Bolintineanu: „Poesii“	1·50
Cunțan: „Poesii“	1·25
Negruții: „Proză“	1·50
Eminescu: „Scrierĭ politice“ literare	2.—
„ „Literatura populară . .	1·50
Filimon: „Ciocoii vechĭ și noi séu ce nasce din pisică sórecĭ mănâncă	1·30
Constanța Hodoș: „Frumos“ . . .	1·50
Ispirescu: „Basme“	1·50
Iorga: „Cuvinte adevĕrate“ . . .	2·50
„ „Gândirĭ“	1·50
„ „Sate și mănăstirĭ“	2·50
„ „Némul românesc“	2·50
Gorun: „Taina a șasea“	1·50
Leca: „Poesii“	1·50
„ „Tainele cerului“	1·50
Pann: „Povestea Vorbei“	1·50
Rosseti: „Intre Capșa și Palat“ (impresiĭ)	2.—
Scrob: „Roua și Bruma“ (poesii) .	1.50
Sadoveanu: „Soimii“	1.50
„ „Durerĭ înăbușite“ . .	2.—
„ „Poveștirĭ din rĕsboiŭ“	2.—
„ „Crâșma lui moș Precu“	2.—
Negoescu: „Fabule“	1.21
Delatismana: 100 Basme	2.50
Genlis: „Povestirĭ Morale“	1·55
Livescu: „Nu se cuvine“	500.
Bârsan: „Visurĭ de noroc“ (poesii).	2.—
Chendi: „Preludii“	2·50
Grigorovitza: „Chipurĭ și graiurĭ din Bucovina“	2.50
Teodor: „Din viața marinarului“ .	1.50
„Rutenisarea Bucovinei“, de un Bucovinean	3.50
Slavicĭ: „Din Bătrânĭ“, (narațiune istorică	2·50
„ „Vatra părăsită“ (nuvelă) .	2·—

Nr. 13233—907.

Escriere de licitație cu oferte.

Lucrările de reparatură la casa orășenească numită **„Casa sfatului“ repararea turnului și a coperișului dela turn,** preliminate cu **26,500 cor.**, mai departe **străformarea urloaelor** preliminate cu **1296 cor. 82 fil.**, și **reconstruirea unui pisoir** în locul umblătorii și a pisoarului existent, preliminată cu **883 cor. 84 fil.**, toate aceste lucrări se vor da în antrepriză **în 19 Septemvrie 1907 la 10 oare a m.** pe cale de licitațiune cu oferte în localul oficiului despărțământul V. al magistratului (Strada Aurarilor Nr. 5, Etagiul II).

Condițiunile detaiate, precum și planurile și preliminarele de spese, cei interesanți le pot vedea până la ziua de licitație în menționatul local al primăriei în oarele de oficiu (dela oarele 7—1 a. m.)

Brassó, în 27 August 1907.

2992,2—2. *Magistratul orășenesc.*

Damele și Domnii palizi

obțin prin întrebuințarea

rouei de trandafiri a lui Grolich

o rumeneală delicată a obrazilor. Din aceasta se toarnă câte-va picături pe un mic burete și își freacă cu el obrazul. După o unică întrebuințare se ivește un ton delicat trandafiriu deschis. In-

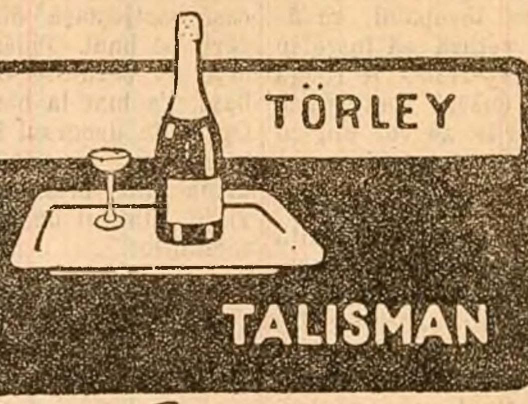
trebuințându-se de mai multe-ori coloarea devine mai închisă și are un efect admirabil cu deosebire seara. Ori cine poate să-și dea așa dar o rumeneală mai închisă sau mai deschisă fără cea mai mică teamă, că **roua de trandafiri a lui Grolich** ar ataca pielea, de-oare-ce ea este absolut inofensivă. **Roua de trandafiri a lui Grolich** este durabilă, se poate înlătura prin spălat și este economicsoă la întrebuințare. La cumpărare să se aibă în vedere firma mea, căci există deja imitații fără valoare. Prețul unei sticle originale **90 cr.** (Porto deosebit). Locul de expediare, unde sunt a se adresă toate comandele:

Laboratorul chemic-cosmetic „La îngerul alb“

a lui

Ioan Grolich în Brünn.

În BRAȘOV se capătă la: **Victor Klein**, farmacia la „Coroana de aur“; **Teutsch & Tartler** Drogist la „Soare“, Strada Vămei 9; **Lang & Theil** Drogist; **Ferd. Jekelius**, farmacia la „Speranța“.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vêndĕtorii de cărți prin orașe și têrgurĭ

este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnedeu“

pentru credincioșii de religiunea ortodoxă română, cuprindênd rugăciunĭ de diminéța și de séră, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciunĭ folositóre 56 la numĕr pe 255 paginĭ, format octav mic.

Acésta carte de rugăciunĭ artistic legată este prima la Românĭ, carĭ până acuma se închinau din cărțĭ subred legate și ordinare. Acuma nu trebue sĕ stăm în privința acésta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalitățĭ. Prin cartea de rugăciune *„Lauda lui Dumnedeu“* s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumósă și se póte căpĕta în diferite legăturĭ dela mai simple până la mai luxóse și tóte în preț fórte moderat.

Prețul lor este:

	Cor. b.
Legătură trainică négră și aurită cu séu fără chip sfânt	—.90
Imit. de fildes în alb séu negru	1.60
„ „ „ cu încheietóre	1.80
„ „ „ cu cadriu argintat și închidĕtóre	2.10

	Cor. b.
Imit. de fildes cu catifea și închietóre	2.65
„ „ „ cu catifea și podóbă mai mare	3.10

Vîndĕtorii de cărți primesc un rabat mai considerabil.

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra *„Cartei de rugăciune“ întocmite de protopresbiterul Calistrat Coca* cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuțĭ, care carte format mic octav, cuprindênd asemenea tóte rugăciunile nóstre folositóre ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toțĭ școlarii.

Prețul acestei cărți:

In pânză négră	cor. 1.—
„ „ „ ceva mai luxósă	cor. 1.20
„ „ „ format ceva mai mare . . .	cor. 1.40

***Tóte acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au sĕ se adreseze și* vêndĕtorii.**

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕdut cu cele mai bune mijlóce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posițiune de a puté esecuta **orĭ-ce comande** cu promptitudine și acuratețǎ, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚĬ DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORĬ.

ANUNȚURĬ.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tóte speciile de serviciurĭ.

BILANȚURĬ.

Compturĭ, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în totă mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

PREȚURĬ-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMÊNTARI.

Comandele eventuale se primesc **în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inuluĭ Nr. 30, în etagiul,** îndĕrĕpt în curte. — **Prețurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. și până în 1 Octomvre st. n. 1907.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·31 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·06 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Brașov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Tren accel. la órele 4·59 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·26 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 2·50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură până la Ciuc-Gyimes).

Dela Brașov la Zĕrnescĭ (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·02 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·14 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9·47 séra.
IV. Tren de pers. la 6·14 dim. (numai Dumineca)

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·51 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·28 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Brașov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dim.
II. Trenul accel. la óra 2.00 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu și Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov

I. Trenul de persóne la óra 8.25 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 2·00 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·13 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zĕrnescĭ la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·17 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·34 séra.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.